T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/685
KARAR NO : 2016/688
KARAR TR : 26.12.2016

ÖZET : Karayolunda seyir halindeyken, rögar kapağının oluşturduğu çukura düşmesi sonucu sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, 2918 sayılı Yasanın 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-

-

K A R A R

-

Davacı : A.A. Türk Sigorta Şirketi
Vekilleri : Av. H. L. P., Av.N. E., Av.S.Ç.
Davalı : Karacabey Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av. A.Ç., Av.B.E.

O L A Y : Davacı vekili; müvekkili Şirket tarafından sigortalı 16 EV 030 plakalı aracın, 5.4.2012 tarihinde, Bursa Karacabey Sanayi Sitesi, 31 Ada C. İplik Fabrikası yanından M.Egzos Fabrikası istikametine seyir halinde iken, bozuk ve stabilize yolda, yol seviyesinden alçakta kalan ve rögar kapağının oluşturduğu çukura düşmesi sonucu maddi hasara maruz kaldığını; kazanın oluşumunda davalının, cadde üzerinde trafik ve güvenlik için gerekli işaretlemeleri yapmaması, yolun ortasındaki çukur için önlem almaması, bakım ve onarım yapmamasının neden olduğunu; hasar nedeniyle yaptırılan ekspertiz sonucunda 8.500,00 TL bedel ve hasar tespit edildiğini, bunun sigortalılarına ödendiğini, bu bedelden, aracın satımı sonucu alınan 7.070,00 TL sovtaj bedelinin indirildiğini, toplam zararın: 8.500,00-7.070,00=1.430,00 TL olduğunu; bu bedelin Karacabey Belediyesinden talep edildiğini; ancak davalının, yolun sorumluluğunun kendilerinde olduğunu fakat kusurlarının bulunmadığını beyan ederek taleplerini reddettiğini ifade ederek; 1.430,00.-TL hasar bedelinin, başvuru tarihi olan 7.8.2012'den itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle 26.11.2012 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 2.İDARE MAHKEMESİ 18.2.2014 gün ve E:2012/1254, K:2014/138 sayı ile, "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 10.maddesinde, belediyelerin, yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla görevli oldukları belirtilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 11.01.2011 tarihinde kabul edilen 6099 Sayılı Kanun'un 14.maddesi ile değişen ve 19/01/2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişik 110. maddesinde, "işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adlı yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmüne; aynı Kanunun 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren geçici 21. maddesinde, "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz." kuralına yer verilmiştir.

(…)

Yukarıda metinleri yazılı 2918 sayılı Yasanın 10.,110. ve Geçici 21. maddelerine göre, 2918 sayılı Yasadan kaynaklanan sorumluluğa (tazminata) ilişkin davalar, 110. maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği 19.01.2011 tarihinden sonra adli yargı yerlerinde görüleceğinden, bakılmakta olan davanın 26.11.2012 tarihinde açılmış olması karşısında 2918 sayılı Yasadan kaynaklı ve sorumluluk hukukuna ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünün, adli yargının görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Her ne kadar dava konusu zararın idarenin genel hizmet kusuru nedeniyle oluşabileceği, dolayısıyla tam yargı davası olarak idari yargıda görülebileceği değerlendirilebilse de, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 10.maddesinde belediyelerin, bu gibi konulardaki görevlerinin özel olarak sayılmış olması ve dava konusunun da bu görevin gereği gibi yerine getirilmeyişine ilişkin oluşu nedeniyle özel düzenlemenin önceliği gereği davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Nitekim Bursa Bölge İdare Mahkemesi'nin E:2012/1441, K:2012/1508 ve Uyuşmazlık Mahkemesinin E:2013/1205,K:2013/1555 sayılı kararları da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanun'un 15. Maddesinin 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine…" karar vermiş; itiraz edilmesi üzerine Bursa Bölge İdare Mahkemesince 17.6.2014 gün ve E:2014/2369, K:2014/2211 sayı ile onanan; görev ret sonucu bakımından karar düzeltme istemi de aynı Mahkemece 30.9.2014 gün ve E:2014/3529, K:2014/3087 sayı ile reddedilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu defa, aynı istemle 4.11.2014 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

KARACABEY 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'nin 15/12.2016 gün ve E:2014/881, K:2016/88 sayı ile, "(…) Dava, Sigorta şirketince sigortalısına ödenen bedelin rücuan kusur sorumlusundan tazmini istemine ilişkindir. (…) Her ne kadar davanın öncelikli olarak açıldığı Bursa 2. İdare Mahkemesinin 2012/1254 E 2014/138 K sayılı ilamı ile eldeki davada adli yargı yolunun görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı verilmiş ise de, davaya konu istemin değerlendirilmesinde adli yargı yolunun görevli olmadığı sonucuna varılmıştır. Zira Yargıtay 17. H.D'nin 20/10/2014 Tarih ve 2015/5322 Esas - 2015/12584 Karar sayılı emsal nitelikteki kararında belirtildiği üzere ve Yargıtay yerleşik uygulamasına göre; bir kamu hizmeti görmekle yükümlü davalı idareye 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 7/a maddesinde; karayollarında mal ve can güvenliği yönünden gerekli önlemleri almak ve aldırma görevleri verilmiş bulunmaktadır. Bu görevin 2918 sayılı Yasada verilmiş olması bunun ihlali nedeniyle oluşacak zarardan dolayı idarenin özel hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu doğurmaz. Hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine tam yargı davasının idari yargı yerinde açılması gerektiği sonucuna varıldığından mahkememizin görevsizliğine karar vermek gerekmiş, aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE ve dava dilekçesinin yargı kolu nedeniyle REDDİNE,

(…)

6-Kararın temyiz edilmeksizin kesinleşmesi halinde görevli yargı yolunun belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine…" karar vermiş; temyiz edilmemesi üzerine kesinleşen karar önce Yargıtaya gönderilmiş ise de; Yargıtay 20.Hukuk Dairesince, 14.11.2016 gün ve E:2016/10167, K:2016/10621 sayı ile dosyanın iade edilmesi üzerine Mahkemece, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.12.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1-2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilip karar numarası alınmakla birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına da karar verilmiştir.

Ancak, adli ve idari yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Asliye Hukuk Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 14 ve 19. maddelerinde öngörülen durumun aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu görülmekte ise de; dava konusuna ilişkin bilgi ve belgeler ile idari yargı kararlarının birer örneğinin dosyada bulunduğu, bu nedenle idari yargı dosyasının istenilmediği ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

I-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda seyir halindeyken, rögar kapağının oluşturduğu çukura düşmesi sonucu sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri

bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı Şirket tarafından kasko sigorta poliçesi ile sigorta edilen 16 EV 030 plakalı aracın, 5.4.2012 tarihinde Bursa ili, Karacabey ilçesi, Karacabey Sanayi Sitesinde seyir halinde iken, rögar kapağının oluşturduğu, çukura düşmesi sonucu maddi hasara uğradığı, hasar bedelini, sovtaj bedelini düştükten sonra ödeyen davacı şirket tarafından, ödediği miktarın, yolun bakım ve yapımından sorumlu idareden rücuen tahsili istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Karacabey 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddi ile, aynı Mahkemece ayrıca verilen 17.2.2016 gün ve E:2014/881, K:2016/88 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Karacabey 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN REDDİ ile, aynı Mahkemece ayrıca verilen 17.2.2016 gün ve E:2014/881, K:2016/88 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.12.2016 gününde Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.26.12.2016

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN